

Nyt fra KURATRØNTAN

1861–2003
Venner

Kuremøllens

KUREMØLLEN PÅ KUREBAKKEN, 3 KM. FRA SVANEKE OG 74 METER OVER HAVET, ER OTTEKANTET JORDHOLLÆNDER, OPFØRT I 1861 AF CHRISTIAN SOMMER. OVERTRO FORBØD FISKERNE AT UDTALE ORDET "MØLLE", NÅR DE VAR PÅ HAVET, FORDI VINGERNE UDGØR ET KORS. I STEDET FIK MØLLEN DET MERE SIKRE TILNAVN KURATRØNTAN. FORENINGEN KUREMØLLENS VENNER BLEV STIFTET AF VILHELM KJØLBY I 1981.

Nye vinger uden slinger

Klassisk håndværk bag nye møllevinger

I dag er møllevinger noget, der støbes i glasfiber – for 142 år siden blev de frembragt af træ. Kuremøllens nye vinger af lærkestammer fra Almindingen blev sat op xx september 2002 på en flot dag med sol og stille vejr. Vingerne passede perfekt, alt gik fint.

Edgar Jørgensen Tingsted Savværk har udført arbejdet med vingerne sammen med

tømremester Jens Erik Nielsen. Edgar Jørgensens bror, Poul Jørgensen, har stået for udførelsen af metaldelene.

Vingerne er spændt fast med kraftige spændebånd, kaldet "vedjer". Vedjerne er nye, og mølleakslen, som vingerne sidder på, er forstærket med en gennemgående jernaksel. Vingerne har nye vindbrætter, der sættes på, når de skal dreje rundt.

Kuremøllen har nået endnu et vigtigt mål. De oprindelige vinger daterer sig tilbage til 1940, da møller Emil Sommer satte

effekten mærkbart i vejret med nye vinger bygget efter Paul la Cour's principper.

Udover at de friske vinger forhøjer helhedsindtrykket af Kuremøllen, så er opgavens udførelse et synligt bevis på, at den ældgamle træteknologi stadig lever. Håndværket består, skønt mange møller forgår. Den 142-årige mølle i Østermarie er et autentisk monument over den svundne tids snilde i kampen for det daglige brød.

Nu over 100 medlemmer af foreningen – se side 3

Bagerposen som hilsen fra Kuremølle-lærlingen

Når borgerne i Virum nord for København køber friskbagte specialiteter hos bagermester Aksel Petersen på Geels Plads, leveres varerne i en pose, der prydes af Svaneke-maleren Børge Herman Hansens stærke kultegning af Kuremøllen.

Vi vedlægger en pose som ”tillæg” og takker for, at Aksel Petersen har sendt en hel kasse. Valget af motiv er ikke tilfældigt; Aksel Henriksen, der i dag er kendt som en innovativ bager, var lærling på Kuremøllen i årene 19xx-xx og lærte både at male mel og bage brød og kager. Nu har han også meldt sig ind i Kuremøllens Venner og kan dermed bidrage til at beskrive den epoke, da Kuremøllen stadig var en aktiv og travl erhvervsvirksomhed.

Snart skal Kuremøllen atter snurre i vinden

For at styre må man også kunne bremse

I Møllehatten findes vingerens bremse. Den sidder rundt om det store hathjul. Den består af blødt piletræ, der har vokset krumt, da bremsen skal passe til det runde hathjul. Bremsen er i fem dele og når hele vejen rundt om hathjulet. Når det blæser er det vigtigt at hathjulet er forsvarlig bremset så vingerne ikke kan gå i gang, ligeledes skal vingerne kunne

bremses når møllen sættes i stå. Den gamle bremse er ikke længere holdbar. Det er grunden til, at Kuremøllens vinger ikke får lov at dreje.

Men der er lys forude, for en af de næste opgaver er at forsyne mølleværket med en ny bremse, så det ikke løber løbsk.

Edgar Jørgensen har i vinter fældet piletræer der har vokset krumt, det er ikke nemt for enhver at finde så store træer med den krumning, men Poul Jørgensen er trækender og ved hvor det meste er.

Træet har tørret i vinter og er snart klar til opskæring.

Poul Jørgensen er ved at udvikle nye jernbeslag, der holder sammen på bremsen. Der skal muligvis en talje til at løfte og sænke bremsen.

Når der kommer ny bremse vil det være muligt at lade vingerne køre rundt på betryggende vis.

Jeg er Havren

Rutsker Bymølle er nu revet ned, og Kuremøllen fik foræret en havrevals, der er til at valse havre på. Det var en eneste maskine der manglede i Kuremøllen.

Denne Havrevals står nu i Kuremøllen og skal istandsættes og derefter opsættes på den plads hvor den mangler.

Desuden fik Kuremøllen et Spil, der er for tæret til at kunne bruges, men det vil være

model for et nyt.

Medlemsrekord: Møllen har mindst 102 rigtige venner

Når en forening passerer de første et hundrede medlemmer, er den på vej til at blive mellemstor, og nu tæller skaren af

Kuremøllens Venner 102 kontingentbetalere, hvilket dækker over en større personkreds, idet et medlemskab gælder hele familien. I regnskabsåret 2001 havde foreningen 91 medlemmer, og den markante stigning er bemærkelsesværdig – ikke mindst i betragtning af, at Kuremøllens Venner er en af de ældre foreninger af sin art, som siden har været med til at danne forbillede for tilsvarende interessegrupper, samlet om et kulturelt og

historisk formål. Disse bejler også til velviljen og den gode sag. Kuremøllens Venner er kendt for sine resultater, og man kan fra gang til gang følge, hvordan den komplicerede konstruktion til stadighed istandsættes punkt for punkt. Kontingentsummen i 2002 nåede 2.445 kr. mod 2.275 kr. i 2001. Gaver, der især betales af medlemmer, som finder basiskontingentet for lavt, udgjorde 3.885 kr. mod 3.450 kr. i 2001.

Nemt at blive medlem:

Send 25 kr. til GIRO 5 68 67 84

Tak for tilliden: Solid økonomi er forudsætningen for rettidig reovering

Det er noget nær en økonomisk naturlov, at man kun kan iværksætte udførelse af arbejde, dersom man har den fornødne betalingsevne. Eller sagt med andre ord: Midlerne skal være sikrede, når Kuremøllens Venner iværksætter et nyt projekt og på den måde når hele vejen rundt og samtidig sikrer den løbende vedligeholdelse. Netop derfor hersker der i bestyrelsen og blandt medlemmerne dyb taknemmelighed over den forståelse og indsigt, de enkelte fonde lægger for dagen i

erkendelse af, at der skal flere hænder til at løfte en tung opgave. Og det er krævende at holde en mølle fra 1861 i passende stand, så nuværende og kommende slægtled kan opleve den teknik, der i vores nære fortid var forudsætningen for brød på bordet. Hvert gang yder der på generalforsamlingen en varm tak fra de 20-30 fremmødte, når listen over generøse fonde læses op. I 2002 indkom 195.000 kr., hvilket luner i et år med udskiftning af specialbyggede vinger..

Fondsmidler i 2002

Kuremøllens Venner har med dyb taknemmelighed modtaget midler fra en række af Danmarks største fonde, som dermed bidrager varigt til sikring af et monument for det oprindelige agerbrug i form af møllen som central produktionsenhed for landbrug og forbrugere og som et vartegn i landskabet, også set fra søsiden.

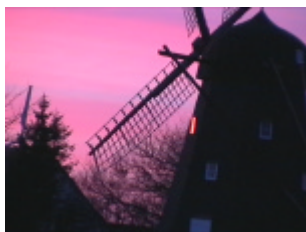
Vi er stolte af at kunne præsentere denne liste:

Augustinus Fonden kr. 50.000

Nordea Fonden kr. 5.000

Oticon Fonden kr. 15.000

Lodbergs Legat	kr. 40.000
Frøken Constance Fuhrs Fond	kr. 10.000
Sonning Fonden	kr. 50.000
Andreas Collstrop Mindelegat	kr. 25.000

Generalforsamling søndag den 27. juli 2003 kl. 10

I henhold til vedtægterne indkaldes medlemmerne af Kuremøllens Venner til ordinær generalforsamling på Kuremøllen. Vi serverer kaffe og brød, og der kan købes øl og vand. Det er en glimrende lejlighed til at besigtige møllen indvendigt og udvendigt, og som altid vil den encylindrede Hornsby motor blive sat til at tøffe som for 70 år siden.

Dansk Mølledag søndag 15. juni 10-16

Den landsdækkende mølledag holdes tredje søndag i juni. På Kuremøllen er der gratis adgang fra kl. 10-16 med kaffe på kanden og saftvand til bællene.

Åben Mølle I denne sommer vil møllen atter være åben en række dage, som bliver annonceret i turistbladet Denne Uges Bornholm. Desuden henvises til skiltning ved møllen.

Fra protokollen:

Kuremøllens Hornsby motor har et svalebassin til kølevand. Dette bassin er ved at blive genetableret. Det er nu rensset, og siderne vil blive støbt hvorefter det igen kan rumme vand. Møllen fik malet vinduerne i 2002. **Møllenisserne** kiggede ud på verden og så en anelse sne i december.

Bestyrelsen for Kuremøllens Venner

* Formand: Margrethe Sommer, Rønnevangshusene 43 st th 2630 Tåstrup

Tlf./fax 43 52 05 96 Arb. 43 52 96 88 E-post: m.sommer@mobilixnet.dk

* Næstformand: Erik Bakke Hansen Elmevej 2, 3751 Østermarie Tlf. 56 44 23 32

* Kasserer: Anne Sommer, Saltum Allé 13, 2720 Kastrup Tlf. 32 51 12 34

A.S.Sommer@Mail.Tele.dk

* Sekretær: Jacob Ludvigsen, Højbo, Svanekevej 42, Brændesmark 3740 Svaneke

Tlf. 56 44 33 33 Fax 56 49 64 27

E-post: jalu@jacob-ludvigsen.dk

* Kristian Sommer, Kuremøllen, Svanekevej 65, 3740 Svaneke Tlf 56 49 61 02

* Jens Brandt, Lundegaard, Svanekevej 36, 3740 Svaneke Tlf. 56 49 67 30

* Julie Sommer, Howitzvej 67A 3.tv, 2000 Frederiksberg tlf. 38 33 74 05 sommerfugl7@hotmail.com

* Jens Erik Nielsen, Mortingegaard, Mortingevej 4, 3760 Gudhjem, tlf. 56 48 44 06.

* Revisor: Ib R. Nielsen, Kurebakke Svanekevej 38 3740 Svaneke Tlf. 56 49 66 85

Bornholms 19 møller

Rutsker, Bymøllen, opført omkring 1875
 Vang, vandmølle, opført omkring 1800
 Tejn-stubmølle, opført omkring 1850
 Stenbymølle Rø, 1857
 Røbro mølle, Rø, 1885
 Gudhjem mølle, 1893
 Bechs stubmølle i Svaneke, 1634
 Svanemøllen i Svaneke, 1858
 Kuremøllen i Østermarie, 1861
 Aarsdale mølle, 1877
 Bakkemøllen i Nexø, 1871
 Kirkemøllen i Pedersker, 1847
 Slusegårds vandmølle, opført omkring 1800

Saxebro mølle, Åker, 1874

Valsemøllen i Åkirkeby, 1867

Limensgade mølle, Åker, 1873

Myragre mølle, Åker, 1865

Egeby stubmølle, Åker, 1787

Aagård vandmølle, Pedersker, opført
omkring 1900

Set på www.biking.dk